

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

בפני כב' הרשמת הבכירה מאיה אב-גנים ויינשטיין

1. עומר דה-שליט
2. ליאורה פרו

תובעים

נגד

מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

נתבע

פסק דין

- 1
- 2 בפני תביעה לתשלום סך 10,110 ₪ בגין הפרת הוראות החוק למניעת העישון במקומות ציבוריים
- 3 והחשיפה לעישון, תשמ"ג-1983 (להלן: "החוק" או "החוק למניעת עישון") ותקנות הגבלת העישון
- 4 במקומות ציבוריים (קביעת שלטים), תשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות").
- 5 1. אליבא דתובעים, ביום 01/06/13 הוזמנו לבריכת יער ירושלים לחגיגת יום הולדת. לטענתם,
- 6 המדובר בבריכה הנמצאת במתחם מגודר.
- 7 בתאריך האמור היה המקום עמוס במתרחצים, ביניהם מעשנים רבים, כאשר גם בכניסה
- 8 לבריכה עמדו מאבטח וכרטיסן, שעישנו. בנוסף לאמור ובניגוד להוראות הדין, לא הוצבו
- 9 שלטים האוסרים על העישון.
- 10
- 11 2. פניות התובעים לאחראית במקום, הגב' טל בן אבי, לאכוף את איסור העישון בסביבתם, לא
- 12 נענו והתובעים נאלצו לעזוב את המקום מבלי שזכו ליהנות מחגיגת יום ההולדת אליה
- 13 הוזמנו.
- 14 לטענתם, בתחילה נענו שהעישון במקום מותר, ורק לאחר שהציגו בפני הגב' בן אבי את
- 15 לשון החוק והבהירו לה שהאחריות לאסור על העישון מונחת לפתחה, התלוותה אל התובע
- 16 והעירה למעשנים שאמנם על פי חוק העישון אסור, אך מבחינתה הם יכולים להמשיך
- 17 ולעשן.
- 18
- 19 3. כנטען, הגב' בן אבי לא עשתה דבר על מנת למנוע מהמתרחצים לעשן ולא דרשה מלקוחות
- 20 מעשנים לכבות את הסיגריות או לצאת מחוץ לשטח הבריכה. הנתבע אף איפשר למתרחצים
- 21 להכנס לשטח הבריכה כשברשותם כלי עישון גדולים ובולטים (כדוגמת נרגילה), ולהדליקם
- 22 באין מפריע.
- 23 בירור טלפוני שנערך עם מזכירות הבריכה העלה, כי ההנחיות במקום הינן שהעישון בשטח
- 24 הבריכה מותר.
- 25

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

- 1 4. התביעה הוגשה בטענה לתקיפה, רשלנות והפרת חובה חקוקה, עולות כהגדרתן בפקודת
2 הנזיקין.
3
- 4 5. הנתבע לא הכחיש את עישון המתרחצים, הבקר והמאבטח, אך לגישתו, העובדים עשו כן
5 מחוץ לגדר התוחמת את גבולות הבריכה.
6
- 7 6. את הטענה להעדר שילוט האוסר על עישון דחה הנתבע, וצרף תמונות לשלטים המצויים
8 לטענתו במתחם. הנתבע הוסיף וטען, כי הגב' טלי בן אבי אליה פנו התובעים, איננה
9 אחראית הבריכה כי אם המזכירה. אין זה מתפקידה לאכוף את איסור העישון בשטח
10 הבריכה. למרות האמור ולבקשת התובעים, סייעה טלי בן אבי וביקשה מהמתרחצים
11 בבריכה לחדול מעישון, אלא שבקשתה לא נענתה. מציל הבריכה אף כרז במערכת הכריזה
12 של הבריכה שהעישון אסור.
13 יתרה מכך, שוטרים בשכר שהיו במקום סרבו להפעיל סמכות מול מאות המתרחצים אשר
14 שבו בבריכה וגם שוטרים שהוזעקו למקום לנוכח מהומה שהקימו התובעים, סרבו
15 להתערב.
16
- 17 7. לגישת הנתבע, לאחר האירוע אף פנה לאגף הפיקוח בעיריית ירושלים, בבקשה לסייע
18 באכיפת החוק ולשליחת פקחים למקום. לטענתו, "אם רשויות האכיפה אינן מסוגלות
19 לאכוף את מניעת העישון, אז מי כן?"
20
- 21 8. בכתב תשובה שהגישו התובעים צרפו התובעים תמונות ממועד האירוע, המעידות על
22 שהשילוט שנטען כי הוצב במקום, הוצב אך בשלבים מאוחרים יותר ולא היה בנמצא
23 בתאריך בו ביקרו התובעים בבריכה. לטענתם, באמור יש משום כוונה לשיבוש הליכי
24 משפט. זאת ועוד, גם הטענה להמצאותם של שוטרים בשכר במתחם הבריכה אינה אמת,
25 ולראיה- אישור משטרת ישראל המפריך את טענת הנתבע ומעיד על שבמקום לא היו
26 שוטרים בשכר. התובעים אף דחו את הטענה לשימוש בכריזה.
27
- 28 9. התובעים הבהירו שהם שהזמינו למקום נידת משטרה. השוטרים אישרו באזניהם, כי ככל
29 שעובדי הבריכה יבקשו את עזרתם להפסקת העישון, יסייעו בידם, אך עובדי הנתבע לא
30 נקפו אצבע לא ביקשו מהשוטרים סיוע.
31
32

דיון והכרעה:

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

10. לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי בתשתית הראייתית שהונחה בפני, נחה דעתי שדין התביעה להתקבל.

11. עסקינן בתביעה שבבסיסה הפרת הוראות חוק שמטרתו הוגדרה בסעיף 1א כדלקמן:

"מטרתו של חוק זה למנוע את העישון במקומות ציבוריים ואת חשיפת הציבור לעישון, הגורמת למוות, למחלות ולנכות".

12. בהתאם לפריטים 12 ו-12א לתוספת לחוק למניעת עישון, בריכת שחיה וחצר הבריכה הינם מקומות ציבוריים, בהם העישון אסור. מחזיק במקום ציבורי מוגדר בסעיף 2 לחוק כ"מחזיק למעשה של מקום ציבורי כבעלים, כשוכר או בכל אופן אחר". מכאן, שהנתבע הינו "מחזיק", כלשון החוק, החלות עליו החובות המפורטות בסעיף 2א:

"(א) המחזיק של מקום ציבורי חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 1(א) ו-1(ב) בתחום המקום הציבורי שבהחזקתו.

(ב) יראו את המחזיק של מקום ציבורי כמי שמילא אחר הוראות סעיף קטן (א), אם הוכיח כי עשה את כל אלה:

(1) פנה לאדם המעשן או המחזיק סיגריה, סיגרילה, נרגילה, סיגר או מקטרת כשהם דלוקים במקום ציבורי, בין בעצמו ובין באמצעות אחר מטעמו, לחדול מהמעשה האסור או נקט אמצעים סבירים כדי להבטיח מניעת עבירות לפי סעיף 1(א) ו-1(ב);

(2) התלונן, בין בעצמו ובין באמצעות אחר מטעמו, בפני המפקח כמשמעותו בסעיף 7, על הפרת הוראות סעיף 1(א) או (ב), או עשה מאמץ סביר לעשות כן, אם על אף פעולתו כאמור בפסקה (1), נמשכה הפרת הוראה מההוראות האמורות.

(ג) כל רשות מקומית תפרסם באתר האינטרנט שלה או בדרך אחרת, מספר טלפון שיהיה פעיל 24 שעות ביממה, לצורך הגשת תלונה למפקח לפי סעיף קטן (ב)(2)".

13. על חשיבות האכיפה האזרחית של החוק למניעת עישון, כמו גם על הפיצוי במקרה של הפרת החוק, עמד כב' בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין רע"א 9615/05 אירית שמש נ' פוקציטה בע"מ:

"אכן, הרשויות צריך שיעשו מלאכתן כפי שהטיל עליהן המחוקק בביקוח ובאכיפה. ואולם, כבדותה ואיטיותה של פעולת הרשויות

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

מצדיקה לפתוח פתח ל"אכיפה אזרחית", כך שהאזרח האיכפתי
המבקש לשמור את בריאותו ובריאות הציבור יוכל להשפיע אף הוא
לתקנת הרבים. תביעה בעקבות הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63
לפקודת הנוזיקין (נוסח חדש) אף היא דרך לכך, בשעה שענייננו בנוק
לאדם, המצטבר והולך" (פורסם בנבו. ניתן ביום 05/07/06. להלן: "פסק
דין שמש").

14. בשורה ארוכה של פסקי דין שניתנו בעקבות פסק דין שמש, נקבעה וחוזקה זכות האכיפה
האזרחית ובתי המשפט פיצו אזרחים באלפי שקלים, כפועל יוצא מהפרת הוראות החוק,
לרבות במקרים של עישון בשטח בריכה (לשם המחשה ראו תק (טב') 40402-02-13 אמיר
ענבר נ' עמותת איל (פורסם בנבו. ניתן ביום 26/11/13), תק (רח') שלום שי מחלוף נ' נעמה
להב בע"מ (פורסם בנבו. ניתן ביום 27/03/14), ת"א (מחוזי י-ם) 9307/07 דן מן נ' פוקציטה
בע"מ (פורסם בנבו. ניתן ביום 02/07/08), תק (חי') 6866-11-08 יעוז פרידמן ואח' נ'
מידלר'ס פאב חיפה (2002) בע"מ (פורסם בנבו. ניתן ביום 03/05/09), תק (פי"ת) 3063/07
זורון בלדינגר ואח' נ' אחלה בע"מ (פורסם בנבו. ניתן ביום 12/03/08).

15. במקרה בו עסקינן, לא הוכיח הנתבע שנקט בכל הפעולות הקבועות בדין כדי למלא אחר
ההוראות. ההפך הוא הנכון. שוכנעתי, כי לא רק שהנתבע לא מנע את העישון ולא עשה דבר
על מנת למנעו, אלא שהתיר באופן מודע את העישון בשטח הבריכה, תוך הפרת הוראות
החוק. העובדה שעובדי הבריכה קיבלו את פני הרוחצים עם סיגריה, העבירה אף היא מסר
לבאי הבריכה בדבר מדיניות העישון במקום. אוסיף, כי הפניה בבקשה לשליחת פקחים
לבריכה, נעשתה לראשונה כשבועיים וחצי לאחר האירוע (ביום 18/06/13).

16. יתרה מכך, למרות טענות הנתבע לעניין תוכן דברי הגב' בן אבי למעשנים (טענה שנדחתה
ע"י התובעים), לא הובאה הגב' בן אבי לעדות. לנוכח האמור חלה כנגד הנתבע החזקה
הראייתית בדבר הימנעות מהבאת ראיה, חזקה הקובעת, כי אם בעל דין נמנע מהבאת ראיה
רלוונטית שבהישג ידו, ניתן להסיק שאילו הובאה הראיה היא הייתה פועלת נגדו, ויש
בהימנעותו מלהציגה כדי לאשש את גרסת הצד שכנגד (ראו ע"א 55/89 קופל (נהיגה עצמית)
בע"מ נ' טלקאר חברה בע"מ, מד(4) 595).

"אי הבאת עד רלוונטי מעוררת, מדרך הטבע, את החשד, כי יש דברים
בגו וכי בעל הדין, שנמנע מהבאתו, חושש מעדותו מחשיפתו לחקירה
שכנגד ... ככלל, אי העדת עד רלוונטי "יוצרת הנחה לרעת הצד שאמור
היה להזמין...". (ע"א 641/87 קלוגר נ' החברה הישראלית
לטרקטורים וציון בע"מ, פ"ד מד(1) 239, 245).

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

17. הנתבע אף לא הכחיש את שיחת הטלפון שנערכה עם מזכירות הבריכה, המעידה על מדיניות הנתבע עובר לאירוע ולפיה, העישון במקום היה **מוותר**. גם כיום, למרות הטענה להגברת המאמצים למניעת העישון, טען בפני מנהל הנתבע כי לא יוכל לאכוף את החוק.
18. על הנתבע, כמי שמנהל ומחזיק במקום ציבורי, ליישם ולאכוף את הדין באופן אקטיבי ומלא, תוך שליחת מסר חד וברור לבאי המקום בדבר האיסור לעשן, מסר שאיננו משתמע לשתי פנים.
19. הנתבע אף לא הציב שלטים המורים על איסור עישון, בניגוד להוראת סעיף 2 לחוק למניעת עישון. חמור מכך, לכתב ההגנה צורפו תמונות שלטים שצולמו לאחר המקרה נשוא כתב התביעה, תוך הצגתם כשלטים שהיו קיימים במקום עובר לאירועים נשוא כתב התביעה. יש לראות בחומרה את הניסיון להצגת ראיות בתמיכה לנטען בכתב ההגנה, בידיעה שהותאמו בדיעבד לצרכי התביעה.
20. הוא הדין ביחס לטענה לשכירת שוטרים בשכר, טענה שהופרכה בראיות שצורפו ע"י התובעים- אישור משטרת ישראל שלא היו שוטרים בשכר בבריכה במועד הרלוונטי לכתב התביעה.

הפיצוי לתובעים:

21. בפרשת שמש דן כב' בית המשפט העליון בשאלת גובה הפיצוי הראוי בנסיבות הענין:

"איני סבור, מחד גיסא, כי יש מקום להנחיות "גורפות" של בית משפט זה באשר לגובה הפיצויים במקרה של הפרתו של חוק הגבלת העישון. בצדק ציין בא כוח המשיבה, כי בחוקים שבהם ביקש המחוקק לקבוע פיצויים ללא הוכחת נזק, עשה כן מפורשות (סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965, סעיף 10 (א)(1) לחוק שיוון ההזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988, וסעיף 5(ב) לחוק איסור הפליה במוצרים ושירותים ובכניסה למקומות ציבוריים תשס"א-2000 – בכל אלה נקבע הסכום של 50,000 ₪, ובסעיף 3א לפקודת זכות יוצרים – בין 10-20 אלף ₪). אין הוראה דומה בחוק בו עסקינן. קביעת פיצוי כזה היא בחצרו של המחוקק. ומאידך גיסא: בנסיבות הקיימות, עם זאת, יקשה מאוד – מטבע הדברים – להוכיח נזק ספציפי מעישון, העשוי להתגבש לאורך שנים רבות. את גרימת הנזק – כנדרש בסעיף 63(א) לפקודת הנזיקין – ניתן רק לשער על דרך "הסתברות מצטברת". ברי הוא, כי המבקשת

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

1 **ובא כוחה באים בתביעה בעלת אופי ציבורי יותר מאשר אישי. נתתי אל**
2 **לבי גם את הקריטריונים שמנה בא כוחה המלומד של המבקשת**
3 **לפיצוי, כגון מאמצי המחזיק במקום הציבורי למניעת הנזק, מידת**
4 **הרווח שהופק, דרגת ההפרה, וכדומה. אף כי כאמור דומני ש"הכדור**
5 **העיקרי" מצוי בתחומו של המחוקק, נראה לי שמשוהפרה חובה**
6 **חקוקה, ומשהמדובר במשפחה ובה ילדים ואשה בהריון, יש מקום ליתן**
7 **ביטוי חזק יותר – ולוא גם עדיין במישור הסמלי – לנזק, לשם הרתעת**
8 **הרבים. זאת, גם ברוח דבריו של השופט המלומד בבית המשפט**
9 **המחוזי, כי היה מקום לחיוב גבוה יותר, ואף ברוח דבריו של המשנה**
10 **לנשיא ש' לויין ברע"פ 2788/00 נמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 385,**
11 **385, בהקשר אחר, כי לא בעניין של מה בכך עוסקים אנו, אלא במקום**
12 **בו "ביקש המחוקק לתת ביטוי נורמטיבי לנורמות-תרבות" – בנידון**
13 **דין בתחום הבריאות, בגדריה של תרבות שירות".**

14 22. בהתחשב במכלול הנסיבות ותוך עריכת איזון מידתי בין כלל האינטרסים, בין היתר
15 בהתחשב בעוגמת הנפש ובאלימות שחוו התובעים בשל מחדל הנתבע והימנעותו מאכיפת
16 החוק ומנגד, בכך שהאירוע הנטען ארע פרק זמן קצר יחסית לאחר כניסת התיקון לחוק
17 לתוקף, כאשר לטענת מנהל הנתבע חלו שינויים במדיניות הנתבע ובפרסום הנרחב שבוצע
18 לקראת עונת הרחצה 2014, כדי ליישם את הוראות החוק, סבורתני כי פיצוי בסך 1,500 ₪
19 לכל אחד מהתובעים, יהא הולם בנסיבות העניין.

20
21 23. בנוסף לאמור יש לפסוק לטובת התובעים הוצאות משפט, לנוכח חוסר תום הלב של הנתבע
22 בניהול הגנתו והנטל הנוסף שהוטל על התובעים, להפריך את ראיות ההגנה שהתברר כי
23 הותאמו לצרכי התביעה. מכאן, שהנתבע ישלם לתובעים 1,000 ₪ כהוצאות משפט.

24 24. בשולי הדברים אוסיף, כי בתום הדיון שנערך במעמד הצדדים טען מנהל הנתבע, כי יתכן
25 ופסק הדין יסייע בידו להבהיר למעשנים בשטח הבריכה, את חובותיו. ככל שיהיה בפסק
26 הדין, מעבר להרתעה ופיצוי התובעים, אף כדי לסייע לנתבע למלא אחר חובותיו עפ"י דין,
27 יהיה בכך ערך מוסף מבורך.
28

29
30 25. מסקנת הדברים הינה שהנתבע ישלם לתובעים 4,000 ₪. התשלום יבוצע בתוך 30 ימים
31 מהיום, שאחרת, ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

32 ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 15 ימים.

בית משפט לתביעות קטנות בירושלים

ת"ק 13-11-3993 דה-שליט ואח' נ' מרכז ציפורי - בריכת יער ירושלים

1 ניתן היום, י"א אייר תשע"ד, 11 מאי 2014, בהעדר הצדדים.
2
3

4 מאיה אב-גנים ויינשטיין, רשמת בכירה
5
6